פנחס תשפ"ה
גליון 246

דעם רבינ'ס ליכט

אַייְעֶרע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

די פַּרְשָׁה פַּרְשַׁת פִּנְחָס, אִיז דָא אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע פָּסוּק וָואס מֶען גֶעפִינְט נִישְׁט אִין דֶער גַאנְצֶער תּוֹרָה, "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר", מֹשֶׁה רַבֵּינוּ פַאר עֶר אִיז נִפְטַר גֶעוָוארְן פוּן דֶער וֶועלְט, הָאט עֶר גֶעבֶּעטְן פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֵאמֹר: "יִפְקוֹד ה' אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר", דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הֵייסְט "אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת", זָאגְט רַשִׁ"י: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם דוּ וֵוייסְט דָאךְ אַז יֶעדֶער אִיד אִיז אַנְדֶערְשׁ, מִיט פַארְשִׁידְנַארְטִיגֶע דֵעוֹת, גִיב זֵיי אַ מַנְהִיג וָואס וֶועט זֵיי קֶענֶען פַארְטְרָאגְן יֶעדֶער אִיד לוֹיט זַיין דֵעָה, זַיין מֵיינוּנְג. שְׁטֶעל אַן אִישׁ עַל הָעֵדָה וָואס זָאל זֵיי פִירְן".

הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער גֶעזָאגְט "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו (בְּמִדְבָּר כז, יח) גִיב אִים דַיין קְדוּשָׁה, דַיין יִרְאָה. אוּן יְהוֹשֻׁעַ אִיז טַאקֶע גֶעוָוארְן מַנְהִיג.

רַשִׁ"י זָאגְט אוֹיף אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, "עֶר זָאל קֶענֶען סוֹבֵל זַיין אוּן פַארְשְׁטֵיין אַלֶעמֶענְס גֵייסְט, אוּן אַרַיינְשַׁיינֶען אִין יֶעדְן אִיד, לוֹיט זַיין דַרְגָּה".

אִין שִׂיחַת הָרַ"ן קל"א שְׁרַייבְּט ר' נָתָן, "דוּ זָאלְסְט גוּט מְעַיֵּין זַיין אִין יֶעדְן תּוֹרָה, אוּן זִיךְ מִתְבּוֹנֵן זַיין אוּן פַארְשְׁטֵיין יֶעדֶע שִׂיחָה, דִי עֲבוֹדוֹת, דִי עֵצוֹת מִיט דִי מוּסָר וְהִתְעוֹרְרוּת וָואס קוּמְט אַרוֹיס פוּן יֶעדֶע תּוֹרָה, אוּן זָאלְסְט בֶּעטְן פוּן בַּאשֶׁעפֶער זָאל דִיר לִיכְטִיג מַאכְן דִי אוֹיגְן צוּ פַארְשְׁטֵיין אַלֶעס אוֹיף לְמַעֲשֶׂה וַוייל אַלֶע דִיבּוּרִים פוּן רֶבִּי'ן, זֶענֶען זֵייעֶר נוֹיטִיג אוּן וִויכְטִיג לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אֲפִילוּ אִין עֶטְלִיכֶע פְּלֶעצֶער קֶען עֶס אוֹיסְזֶען פוּן אוֹיבְּנְאוֹיף אַז מֶען פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט לְעָבְדָה וָואס צוּ טוּן. אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן אַ טִיפֶע לַאנְגֶע תּוֹרָה, אַ קִינְד קֶען פְרֶעגְן וָואס הָאט דָאס מִיט מִיר עֶס אִיז אַזַא שְׁוֶוערֶע תּוֹרָה צוּ פַארְשְׁטֵיין? מִיט דֶעם אַלֶעם זָאגְט ר' נָתָן אִיז פַארְהַאן אִין יֶעדְן תּוֹרָה פִּיל וואוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצוֹת, אוּן אַ גְרוֹיסֶע הִתְעוֹרְרוּת זִיךְ צוּרִיקְצוּקֶערְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף דֶעם אָרְט וואוּ דֶער מֶענְטְשׁ גֶעפִינְט זִיךְ.

אוֹיבּ דוּ וֶועסְט גוּט צוּלֵייגְן דָאס הַארְץ אוּן דַיינֶע אוֹיגְן, וֶועסְטוּ אוֹיךְ דָארְטְן טְרֶעפְן גוּטֶע עֵצוֹת לוֹיט דַיין מַדְרֵגָה, וַוייל אַלֶע דִיבּוּרִים פוּן רֶבִּי'ן זֶענֶען אַ גְרוֹיסֶע כְּלָלִיּוּת, עֶס נֶעמְט אַרוּם דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה,

יֶעדֶע תּוֹרָה אִין לִקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן אִיז כָּלוּל פוּן דֶער גַאנְצֶער תּוֹרָה, אוּן נִישְׁט נָאר פוּן דִי גַאנְצֶע תּוֹרָה, נָאר פוּן יֶעדְן מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט, אִין אַלֶע סָארְטְן דַּרְגוֹת, פוּן דֶער הֶעכְסְטֶער אִיד, וָואס אִיז זֵייעֶר אָפְּגֶעהִיטְן אוּן עֶרְלִיךְ, בִּיז דֶער אוּנְטֶערְשְׁטֶער מֶענְטְשׁ וָואס אִיז זֵייעֶר נִידְרִיג.

דָאס מֵיינְט אַז מִיט יֶעדֶע תּוֹרָה אוּן שִׂיחָה פוּן רֶבִּי'ן קֶען דֶער גְרֶעסְטֶער צַדִּיק אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּן דֶער נִידְרִיגְסְטֶער שְׁוַואכְסְטֶער אִיד אִין זַיינֶע קְלֶענְסְטֶע מַדְרֵגוֹת דִינֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער מִיט דִי עֵצוֹת.

אִין סוֹף שִׂיחָה קכ"ד שְׁטֵייט אַז וֶוער עֶס הָאט גֶעהֶערְט דֶעם רֶבִּי'ן רֶעדְן זַיינֶע דִיבּוּרִים מִיט אַ רֵיינְקֵייט אוּן תְּמִימוּת אוּן מִיט אַן אֱמֶת, אִיז יֶעדֶער דִּבּוּר אַרַיין אִין דִי הֶערְצֶער פוּן דִי צוּהֶערֶער אַזוֹי וִוי אַ פְלַאם פַייעֶר מַמָּשׁ, אַז אַלֶע אַרוּמִיגֶע זֶענֶען גֶעוָוארְן זֵייעֶר שְׁטַארְק צוּגֶעצוֹיגְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער מִיט גָאר אַ שְׁטַארְקְן וואוּנְדֶערְלִיכְן קֶשֶׁר אוּן בְּרֶען צוּם בַּאשֶׁעפֶער.

נָאכְן הֶערְן אַזֶעלְכֶע רֵייד הָאט זִיךְ גֶעדַאכְט פַאר דִי צוּהֶערֶער אַז פוּן הַיינְט אוּן וַוייטֶער הָאט מֶען מֶער נִישְׁט קַיין בְּחִירָה צוּ נִישְׁט פָאלְגְן, מֶען וֶועט זִיכֶער מוּזְן זַיין נָאנְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער אוּן זִיךְ נִישְׁט קֶענֶען אָפְּטֵיילְן פוּן אִים, מֶען וֶועט זִיכֶער נִישְׁט טוּן חַס וְשָׁלוֹם קֶעגְן בַּאשֶׁעפֶערְ'ס רָצוֹן, וַוייל דָאס הַארְץ אִיז גֶעוָוארְן אַזוֹי צוּגֶעטְשֶׁעפֶּעט צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן נָאכְן הֶערְן דִי רֵייד. מֶען קֶען בִּכְלַל נִישְׁט אַרוֹיסְבְּרֶענְגֶען דִי הִתְעוֹרְרוּת וָואס מֶען הָאט בַּאקוּמֶען הֶערְנְדִיג דֶעם רֶבִּי'נְס רֵייד.

אָבֶּער אוֹיךְ הַיינְט וֶוער עֶס אִיז עוֹסֵק אִין רֶבִּי'נְ'ס פָארְכְטִיגֶע סְפָרִים אוּן עֶר וֶועט אַרַיינְקוּקְן מִיט אַן אֱמֶת אוּן תְּמִימוּת זָאגְט ר' נָתָן צוּ אַז זִיכֶער וֶועט זִיךְ זַיין הַארְץ זֵייעֶר אוֹיפְפְלַאקֶערְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער, וַוייל אַלֶע דִיבּוּרִים פוּן רֶבִּי'ן זֶענֶען וִוי פְלַאקֶערְדִיגֶע קוֹילְן.

אִין תּוֹרָה ט' חֵלֶק שֵׁנִי זָאגְט דֶער רֶבִּי אַז דִי צַדִּיקִים קֶענֶען אָנְשְׁטֶעלְן דָאס פַייעֶר אוּן בְּרֶען עֶס זָאל נִישְׁט זַיין נִישְׁט צוּ שְׁטַארְק אָדֶער צוּ שְׁוַואךְ, דָאס מֵיינְט "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", אַזוֹי וִוי מֶען זֶעט בַּיי אַ פַייעֶר, אוֹיב עֶס קוּמְט צוּ אַ שְׁטַארְקֶע וִוינְט קֶען זִיךְ דָאס פַייעֶר פַארְלֶעשְׁן, פוּן צְוֵוייטְן זַייט קֶען אַמָאל זַיין אַ שְׁוַואכֶע פַייעֶרְל אוּן מִיט אַ וִוינְטֶעלֶע קֶען מֶען מַאכְן עֶס זָאל נָאךְ בְּרֶענֶען שְׁטֶערְקֶער אוּן זִיךְ אוֹיפְפְלַאקֶערְן.

אַזוֹי קֶענֶען דִי צַדִּיקִים אָנְצִינְדְן אוּנְזֶער הַארְץ עֶס זָאל בְּרֶענֶען מִיט דִי רִיכְטִיגֶע מָאס, עֶס זָאל נִישְׁט זַיין קַיין רוּחַ סְעָרָה, אוּן נִישְׁט צוּ שְׁוַואךְ וַוייל דֶער מֶענְטְשׁ קֶען אַזוֹי אַרַיינְפַאלְן אִין מָרָה שְׁחוֹרָה וְעַצְבוּת.

דִי הַיינְטִיגֶע פַּרְשָׁה פוּן פִּנְחָס וַוייסְן דָאךְ אַלֶע אַז פִּנְחָס אִיז אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, אוֹיף אִים אִיז דָא אַ פָּסוּק אַז עֶר הָאט גֶעקֶענְט מְצַמְצֵם זַיין דָאס פַייעֶר אִישׁ אֲשֶׁר רָכַב עַל סוּסֵי אֵשׁ בִּסְעָרָה, עֶר הָאט גֶעקֶענְט מַכְנִיעַ זַיין דָאס פַייעֶר עֶס זָאל נִישְׁט זַיין צוּ שְׁטַארְק.

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן בְּכֹחַ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וֶוען מֶען לֶערְנְט דִי פַּרְשָׁה פוּן פִּנְחָס, אוּן בְּכֹחַ אַלֶע צַדִּיקֵי אֱמֶת זָאלְן זֵיי קֶענֶען אַרַיינְשַׁיינֶען אִין אוּנְז אַ רוּחַ דִקְדֻשָּׁה אוּן טָהֳרָה אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ אַ גַאנְצֶע שִׂמְחָה אַזוֹי וִוי דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וִויל, בִּיז אוּנְזֶערֶע הֶערְצֶער וֶועלְן זִיךְ אָנְפְלַאקֶערְן אוּן אָנְוַוארֶעמֶען מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע תְּשׁוּקָה טְרֶעפְלְוַוייז נִישְׁט צוּ פִיל אוּן נִישְׁט צוּ שְׁוַואךְ, אוּן דוּרְכְדֶעם וֶועלְן מִיר אָנְקוּמֶען צוּ וָואס מֶען דַארְף אָנְקוּמֶען אוּן זַיין בְּשִׂמְחָה אוּן דָבוּק אִין בַּאשֶׁעפֶער אַלֶעמָאל עֶס זָאל מְקֻיָּם וֶוערְן דֶער פָּסוּק וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם, אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד.

מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעהֵייסְן מַאכְן אַ כְּרוּז און אוֹיסְרוּפְן אַז אַלֶע זָאל קוּמֶען צוּם אִים אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

עֶס פַאְרלַאנְגְט זִיךְ נָאךְ גָאר אַסַאךְ תְּפִלּוֹת, אַז דֶער הֵיילִיגֶער קִבּוּץ בַּיים רֶבִּי'ן זָאל קֶענֶען צוּשְׁטַאנְד קוּמֶען, בִּפְרָט דִי תְּפִלּוֹת פוּן דִי הֵיילִיגֶע תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן וָואס הָאט גָאר אַ גְרוֹיסֶע כֹּחַ צוּ מַמְתִּיק זַיין אַלֶע דִינִים.

דֶערִיבֶּער וֶועט בְּעֶזְר הַשֵּׁם פָּארְקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶע,

עצרת תפלה
לילדי ברסלב

וִוי דִי קִינְדֶער וֶועלְן הֶערְן אַ שֵׁיינֶע דְּרָשָׁה
און מִתְפַּלֵּל זַיין און בּוֹקֵעַ רְקִיעִים זַיין מֶען זָאל קֶענֶען פָּארְן
צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּם הֵיילִיגְן קִבּוּץ.

ביום רביעי פרשת מטות מסעי הבעל"ט (ליל ער"ח אב מוקדם)

בבית המדרש נחלת חן, בית שמש

בשעה 7:20

דִי קִינְדֶער וֶועלְן קוּמֶען בעז"ה מִיט דִי מַשְׁגִּיחִים און מְלַמְּדִים פוּן דִי חֲבְרוּת.

כאַפְּן שִׁירַיִם

עֶס אִיז דָא אַ מִנְהָג אַז וֶוען אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק, אַ רֶבִּי עֶנְדִיגְט עֶסְן פְּלֶעגְן דִי חֲסִידִים כאַפְּן שִׁירַיִם, דָאס מֵיינְט אַז מֶען נֶעמְט פוּנֶעם רֶבִּי׳נְס טֶעלֶער וָואס דֶער רֶבִּי הָאט אִיבֶּערְגֶעלָאזְט פוּן זַיינֶע הֵיילִיגֶע עֶסְן.

בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען דֶער מִנְהָג, אָבֶּער נִישְׁט מִיט אַ כאַפֶּעריי נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאבּ גֶעגֶעסְן הָאט עֶר אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט דֶעם טֶעלֶער אִין אַ זַייט, אוּן דִי חֲסִידִים הָאבְּן גֶענוּמֶען, יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט גֶענוּמֶען עֶפֶּעס שִׁירַיִם! אָבֶּער נָאר גֶענוּמֶען ־ מִיט אַזַא מִין יִרְאַת שָׁמַיִם ־ נִישְׁט גֶעכַאפְּט דִי שִׁירַיִם!

וֶועגְן דֶעם עִנְיָן פוּן שִׁירַיִם שְׁטֵייט אִין יְרוּשַׁלְמִי, וֶועגְן ׳שִׁירַיִים׳ פוּן אַ צַדִיק׳, דָארְט וֶוערְט דֶערְמַאנְט אַז שִׁירַיִם אִיז אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ! נָאר וָואס דֶען – נִישְׁט כַאפְּן!

דֶער רֶבִּי הָאט אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט דֶער טֶעלֶער, אוּן יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט גֶענוּמֶען אַ שְׁטִיקְל, שִׁירַיִם אִיז טַאקֶע אַזוֹי הֵיילִיג, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן ־ פְּלֶעגְט מֶען נִישְׁט כַאפְּן!

נִישְׁט כַאפְּן

אַמָאל אִיז גֶעוֶוען אִין אוּמַאן אַ הוּנְגֶער, אַ הוּנְגֶער מֵיינְט אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא צוּ קוֹיפְן קַיין עֶסְן אִין דִי גֶעשֶׁעפְטְן, מֶען הוּנְגֶערְט! שַׁבָּת צוּבַּאקוּמֶען אַ בְּרוֹיט ־ אַ שְׁטִיקְל חַלָּה אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶע מְצִיאָה . אִיז דֶערְמָאלְט אִין דֶעם הוּנְגֶער יָאר גֶעוֶוען עֶפֶּעס אַ קָדוֹשׁ בַּיי אַ גְבִיר, הָאט אֵיינֶער גֶעבֶּעטְן דֶעם אַנְדֶערְן; ׳גֶעבּ מִיר אַ כאַפּ אַ שְׁטִיקְל מְזוֹנוֹת׳, הָאט דֶער חַבֵר גֶעכַאפְּט פַאר אִים, הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט ר׳ מָרְדְכַי בַּאבְּרִינִיצֶער אוּן זִיךְ אָנְגֶערוּפְן : ״בַּיי אוּנְזֶער טִישׁ זָאל מֶען

כּאפּן"?! שְׁטֶעלְט אייך פָאר קינְדֶער, אַלֶע מֶענְטְשְׁן זֶענֶען דָאךְ אַזוֹי הוּנְגֶעריג נֶעבֶּעך, זֵיי גֵייעֶן אוֹיס פַאר אַ שְׁטִיקְל בְּרוֹיט, עֶס אִיז אַזַא שְׁטַארְקֶער הוּנְגֶער און דָאךְ הָאט ר׳ מָרְדְכַי דֶער בְּרֶסְלֶבֶ׳ער חָסִיד גֶעפְרֶעגְט: "בַּיי אוּנְזֶער טִישׁ זָאל מֶען כּאפּן?!"

דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "דִי וֶועלְט זָאל ווִיסְן וִויאַזוֹי אִיךְ לֶערְן ׳דֶרֶךְ אֶרֶץ׳, וָואלְטְן ׳קֵיסָרִים׳ [מְלָכִים] גֶעשִׁיקְט זֵייעֶרֶע קִינְדֶער אִיךְ זָאל זֵיי לֶערְנֶען דֶרֶךְ אֶרֶץ"! דָאס אִיז אוֹיךְ אֵיינֶע פוּן דִי מַתָּנוֹת וָואס מֶען בַּאקוּמְט בַּיים רֶבִּי׳ן! חוּץ פוּן דִי גְרוֹיסֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי׳ן פוּן הִתְבּוֹדְדוּת, חֲצוֹת, אִיז אוֹיךְ דָא אַן עֵצָה פוּן ׳דֶרֶךְ אֶרֶץ׳ דָאס אִיז אוֹיךְ פוּן דִי לִמּוּדִים פוּנֶעם רֶבִּי׳ן!

אַ גָּדוֹל בַּיים טִישׁ

דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט, אַז בַּיים עֶסְן, "דַארְף מֶען עֶסְן מִיט דֶרֶךְ אֶרֶץ אַזוֹי ווִי עֶס זִיצְט אַ גָּדוֹל [אַ גְרוֹיסֶער רָב, רֶבִּי] בַּיים טִישׁ!"

הָאט דֶער רֶבִּי פָּשׁוּט גֶעהַאלְטְן, אַז בַּיים עֶסְן זָאל זַיין מִיט אַ דֶרֶךְ אֶרֶץ, דִי עֶסְן אַלֵיין זָאל זַיין מִיט אַ יִרְאַת שָׁמַיִם, אַזוֹי ווִי וֶוען עֶס זִיצְט אַ גָּדוֹל - אַ צַדִּיק בַּיים טִישׁ, וֶועל אִיךְ דָאךְ זִיכֶער עֶסְן מִיט אַ סְפֶּעצִיעֶלְן דֶרֶךְ אֶרֶץ!

דִי עֶסְן טוֹיג נִישְׁט

דֶער רֶבִּי הָאט אוֹיךְ גֶעוָואלְט מֶען זָאל נִישְׁט זָאגְן קֵיין שׁוּם חִסָּרוֹן אוֹיף עֶסְן. וֶוען מֶען בְּרֶענְגְט עֶפֶּעס אַ מַאֲכָל צוּם טִישׁ, זָאל מֶען נִישְׁט זָאגְן: "דִי עֶסְן טוֹיג נִישְׁט, דִי עֶסְן אִיז נִישְׁט גֶעשְׁמַאק!" אוֹיב דוּ דַארְפְסְט נִישְׁט, אָדֶער דִי עֶסְן טוֹיג נִישְׁט אַז מֶען הָאט עֶס גֶעבְּרֶענְגְט צוּם טִישׁ עֶס דָאס אוֹיף און נִישְׁט זָאגְן קֵיין שׁוּם חִסָּרוֹן אוֹיפְ׳ן עֶסְן!

פוּן דֶעם מַאכְט זִיךְ אַ קְרִיגֶערַיי, אוֹיב מֶען זָאגְט פַאר דִי מַאמֶע אַז דָאס עֶסְן טוֹיג נִישְׁט, זִי קָאכְט נִישְׁט גוּט, אָדֶער אַז ס׳הָאט נִישְׁט קֵיין טַעַם דִי עֶסְן!... - דָאס אִיז ׳תַּאֲוַת אֲכִילָה׳! וָואס מֶען גִיבְט זָאלְסְטוּ עֶסְן!

דַאנְקֶען פַארְן עֶסְן

דֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט אַז אַלְץ אִינְגְל וֶוען עֶר פְלֶעגְט עֶסְן זַיין מָאלְצַייט, פְלֶעגְט עֶר נָאכְדֶעם לוֹיבְּן און דַאנְקֶען הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִין אִידִישׁ, אוֹיף דִי גַאנְצֶע סֵדֶר פוּן זַיין עֶסְן, און עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט בַּאגְנִיגְט מִיטְן בֶּענְטְשְׁן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, נָאר פוּן זִיךְ אַלֵיין הָאט עֶר גֶעלוֹיבְּט און גֶעדַאנְקְט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיף דִי גַאנְצֶע סֵדֶר פוּן זַיין עֶסְן יֶענֶעם טָאג. לְמָשָׁל, אַז מֶען הָאט אִים קֹדֶם גֶעגֶעבְּן אַבִּיסְל בְּרוֹינְפְן און אַ שְׁטִיקְל לֶעקִיךְ, און נָאכְדֶעם רֶעטֶעךְ פוּן פַארְן עֶסְן, און אַזוֹי וַוייטֶער דִי גַאנְצֶע סְעוּדָה, פְלֶעגְט עֶר אָפְּגֶעבְּן שֶׁבַח וְהוֹדָיָה פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיף יֶעדֶע זַאך בַּאזוּנְדֶער.

אַ טְרִיט אַרַיין אִין לֶעבְּן

ר׳ נָתָן אִיז שׁוֹין צְוֶועלְף יָאר אַלְט. אַ גְרוֹיסֶער בָּחוּר! שׁוֹין גְרֵייט אַרַיינְצוּגֵיין אִין שִׁידוּכִים... אִין יֶענֶע צַייט זֶענֶען דִי קִינְדֶער גֶעוֶוען רַייף אוּן עֶרְוַואקְסְן פוּן קְלֵיינֶערְהַייט אָן. מֶען הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט פְרִי אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ אוֹיפְשְׁטֶעלְן דוֹרוֹת אִינְגֶערְהַייט.

דֶער טַאטֶע פוּן רֶבִּי נָתָן, רֶבִּי נַפְתָּלִי הִירְץ זַ״ל הָאט גֶעזוּכְט אַ פַיינֶעם שִׁידוּךְ פַאר זַיין גֶערָאטֶענֶעם זוּן. עֶס הָאט גֶעמוּזְט זַיין אֵיינֶער וָואס וֶועט וִויסְן צוּ שֶׁעצְן דֶעם אוֹיסְגֶערוּפֶענֶעם תַּלְמִיד חָכָם אוּן אַ בַּת תַּלְמִיד חָכָם וָואס וֶועט שְׁטִיצְן אוּן אִים הֶעלְפְן צוּ קֶענֶען וַוייטֶער לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּהַתְמָדָה.

שִׁידוּכִים זֶענֶען אַרוֹיף אוּן אַרָאפּ פוּן טִישׁ, אוּן עֶנְדְלִיךְ אִיז אָנְגֶעקוּמֶען עֶפֶּעס אַ הַצָּעָה אוֹיף וָואס ר׳ נַפְתָּלִי הִירְץ הָאט מַסְכִּים גֶעוֶוען דֶערְצוּ. עֶס הָאט זִיךְ גֶערֶעדְט פוּן דִי טָאכְטֶער פוּן אֵיינֶער פוּן דִי שְׁטַארְק אַנֶערְקֶענְטֶע רַבָּנִים אִין יֶענֶער צַייט: רֶבִּי דָּוִד צְבִי אוֹיעֶרְבַּאךְ זַצַ״ל וֶועלְכֶער אִיז בַּאקַאנְט גֶעוֶוען אַלְס גָאוֹן אוּן קָדוֹשׁ אוּן דֶערְצוּ אַ גְרוֹיסֶער יַחְסָן. מַזָּל טוֹב!!! מַזָּל טוֹב!!!

אִין יָאר תקנ״ב אִיז רֶבִּי נָתָן אַ חָתָן גֶעוָוארְן צוּ הָרַבָּנִית הַצַּדֵיקֶת מָרַת אֶסְתֵּר שֵׁיינְדְל אוֹיעֶרְבַּאךְ ע״ה, אַ בַּת תַּלְמִיד חָכָם אוּן אִשָּׁה צְנוּעָה.

רֶבִּי דָּוִד צְבִי הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעדְרוּקְט: ״פִיל שֵׁיינֶע שִׁידוּכִים פוּן גְרוֹיסֶע תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָאט מֶען מִיר אָנְגֶעטְרָאגְן פַאר מַיין חָשׁוּבֶע טָאכְטֶער, אֶסְתֵּר שֵׁיינְדְל, אָבֶער אִיךְ הָאבּ אוֹיסְגֶעוֶועלְט רֶבִּי נָתָן צוּלִיבּ זַיינֶע בְּרֵייטֶע פְלֵייצֶעס...״

רֶבִּי נָתָנְ׳ס אֵיינִיקְל, דֶער דֶערְהוֹיבֶּענֶער חָסִיד ר׳ מִיכָלֶ׳ע, אִיז מַסְבִּיר דֶעם אוֹיסְדְרוּק: דֶער עֶלְטֶער זֵיידֶע הָאט גֶעמֵיינְט צוּ מְרַמֵּז זַיין אוֹיפְן פָּסוּק (בראשית מט,טו) ״וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל – עֶר הָאט גֶענֵייגְט זַיינֶע פְלֵייצֶעס צוּ טְרָאגְן״; פְּשַׁט דֶערְפוּן אִיז אַז רֶבִּי נָתָן בַּאזִיצְט דִי כּוֹחוֹת צוּ טְרָאגְן אוֹיף זִיךְ דֶעם יָאךְ פוּן תּוֹרָה אוּן עֲבוֹדָה!

אֵיין שִׂמְחָה אִין צְוֵוייטְן

אִין יָאר תקנ״ג אִיז גֶעוֶוען אַ גֶעהוֹיבֶּענֶער יָאר פַאר רֶבִּי נָתָן. מִיט קְדוּשָׁה אוּן

דֶערְהוֹיבְּנְקֵייט הָאט עֶר זִיךְ גֶעגְרֵייט צוּ זַיין בַּר מִצְוָה וֶוען עֶר וֶועט אָנְנֶעמֶען דֶעם עוֹל תּוֹרָה וּמִצְווֹת בִּשְׁלֵמוּת.

קִינְדֶערְלֶעךְ, מִיר קֶענֶען זִיכֶער זַיין אַז רֶבִּי נָתָן אִיז נִישְׁט פַאַרְנוּמֶען גֶעוֶוען מִיט דֶער זַאל, קֶעיטֶערִינְג אָדֶער בַּר מִצְוָה מַתָּנוֹת...

דָאס הָאט עֶר גֶעלָאזְט פַאר דִי פְּרוֹיעֶן צוּ בַּאפָּארֶען. מִיר פַארְשְׁטֵייעֶן אַלֵיין אַז רֶבִּי נָתָן הָאט זִיךְ זִיכֶער גֶעגְרֵייט מִיט אַ הֶערְלִיכֶע פְּשֶׁטְ׳ל מִיט חֲרִיפוּת. זִיכֶער הָאט עֶר זִיךְ גֶעמַאכְט אַ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ פוּן זַיינֶע קִינְדֶער יָארְן אוּן וָואס עֶר נֶעמְט זִיךְ אוּנְטֶער אוֹיף לְהַבָּא צוּ קֶענֶען שְׁטֵייגְן מַדְרֵגָה לְדַרְגָּה נָאךְ דֶער בַּר מִצְוָה.

חֲמִשָּׁה עָשָׂר בִּשְׁבָט אִיז פָּארְגֶעקוּמֶען דִי גְרוֹיסְאַרְטִיגֶע בַּר מִצְוָה פוּן דֶער חָתָן אוּן עִלּוּי, ר׳ נָתָן שְׁטֶערְנְהַארְץ! דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט, מִשְׁפָּחָה אוּן יְדִידִים זֶענֶען אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען זִיךְ מִיטְפְרַייעֶן מִיט דֶער דֶערְהוֹיבֶּענֶעם שִׂמְחָה. מִיר קֶענֶען זִיךְ נָאר פָארְשְׁטֶעלְן אַז סְ׳אִיז זִיכֶער גֶעוֶוען צוּגֶערִישְׁט אַ הֶערְלִיכֶע סְעוּדָה פוּן כָּל טוּב וְטוּב...

גְלַייךְ נָאךְ דֶער בַּר מִצְוָה הָאט מֶען אָנְגֶעהוֹיבְּן זִיךְ רִישְׁן צוּ דֶער חֲתוּנָה. דִי הֲכָנוֹת זֶענֶען אָנְגֶעגַאנְגֶען אוֹיפְן הֶעכְסְטְן גְרַאד. עֶנְדְלִיךְ, שַׁבָּת נַחֲמוּ, פוּן יֶענֶעם זֶעלְבְּן יָאר הָאט מֶען גֶעפְרַאוֶועט גֶעוָוארְן דִי דֶערְהוֹיבֶּענֶע חֲתוּנָה, וֶוען רֶבִּי נָתָן טְרֶעט אַרוֹיס צוּ דֶער חֻפָּה מִיטְן רֶעכְטְן פוּס, אוּן גְלֵייכְצַייטִיג טְרֶעט עֶר אַרַיין אִין אַ נַייעֶ תְּקוּפָה אִין לֶעבְּן...

המשך פון זייט 12

וֶוער אִיז שׁוּלְדִיג?

עֶר הָאט סִימָנִים.

מִיט וואוּנְדֶער אוּן צֶעמִישְׁקַייט קוּקְט זֵיי אֶלְעָזָר אָן, הֲיִתָּכֵן מַיינֶע חֲבֵרִים פוּן כִּתָּה הָאבְּן פוּן מִיר גֶע׳גַנְבֶ׳ט מַיינֶע שְׁטֵיינֶער?!?!

נָאךְ פַאר עֶר עֶפְנְט זַיין מוֹיל, הֵייבְּן יִצְחָק אוּן אַבְרָמֶ׳לֶע אָן שְׁרַייעֶן אוּן זִיךְ טַעֲנֶה׳ן: "נִישְׁט אִיךְ הָאבּ עֶס גֶענוּמֶען, נֵיין נֵיין, נָאר יִצְחָק, "נִישְׁט אֱמֶת סְ׳אִיז אַבְרָמֶ׳לֶע"... אוֹיפְגֶעבְּרוֹיזְט בַּאשוּלְדִיגְט אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן מִיט דִי גְנֵיבָה. עֶר הָאט עֶס גֶענוּמֶען עֶרְשְׁט, "כְ׳הָאבּ אִים נָאר גֶעוִויזְן וואוּ סְ׳לִיגְט". יִצְחָק אוּן אַבְרָמֶ׳לֶע הָאבְּן זֵייעֶר חֲרָטָה גֶעהַאט פַארְן טוּן אַזַא נַארִישֶׁע אַקְט אָבֶער מֶען הֶערְט אַרוֹיס פוּן זֵייעֶרֶע מַיילֶער טְעָנוֹת אוּן בַּאשוּלְדִיגוּנְג אֵיינֶער אוֹיפְן צְוֵוייטְן.

דֶער רֶבִּי פוּן הַפְסָקָה וָואס הָאט מִיטְגֶעלֶעבְּט דֶעם פַּאסִירוּנְג רוּפְט זִיךְ אָן: "טַייעֶרֶע קִינְדֶער, אַנְשְׁטָאט בַּאשוּלְדִיגְן אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן, טוּט עֶנְדֶערְשׁ שׁוֹין תְּשׁוּבָה אוֹיף דֶעם שְׁלֶעכְטְן אַקְט וָואס עֶנְק הָאבְּן גֶעטוּן אוּן לֶערְנְט אַייךְ אַז מֶען טוּט נִישְׁט אַזֶעלְכֶע זַאכְן".

יִצְחָק רוּפְט זִיךְ אָן: "הָא, רִיכְטִיג, אִיךְ פַארְשְׁטֵיי. אִין דֶער מַעֲשֶׂה פוּנֶעם חִגֵּר הָאבְּן מִיר גֶעלֶערְנְט אַז דֶער רֶבִּי רוּפְט אָן דִי גַּזְלָנִים 'צַדִּיקִים' וַוייל זֵיי הָאבְּן תְּשׁוּבָה גֶעטוּן, אָבֶער אוֹיךְ רוּפְט עֶר זֵיי אָן 'מְשׁוּגָּעִים' וַוייל חוּץ פוּן דִי תְּשׁוּבָה וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעטוּן הָאבְּן זֵיי אוֹיךְ בַּאשוּלְדִיגְט אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן".

מַעֲשֶׂה ג – דֶער הִינְקֶעדִיגֶער 3

דֶער וַוייל הָאט עֶר אַ קוּק גִיטָאן אוֹיף דֶעם דוּמִיט אוֹיף דֶער אַנְדֶערֶער זַייט. הָאט עֶר גִיזֶעהְן דָארְט אִיז גִישְׁטַאנֶען אָן גִישְׁרִיבְּן אַז וֶוער עֶס וֶועט אָן נֶעמֶען בַּיי דֶער זַייט. וֶועט עֶס אִים טְרָאגְן צוּ דֶעם וֶועג וָואס עֶס גֵייעֶן פוּן אִים אַרוֹיס כַּמָה וֶועגְן (דְהַיְינוּ דֶער וֶועג וָואס אוֹיבִּין אִיז גִישְׁטַאנֶען וָואס דִי זוּן הָאט מוֹדִיעַ גִיוֶוען דֶער לְבָנָה)

הָאט עֶר אָן גִינוּמֶען בַּיי דֶער זַייט. הָאט עֶס אִים אַהִין אַוֶועק גִיטְרָאגְן (דְהַיְינוּ צוּ דֶעם וֶועג) הָאט עֶר אַרַיין גִיטָאן דִי פִּיס אִין דֶעם וֶועג. וָואס דֶער פוּל אִיז אַ רְפוּאָה צוּ דִי פִּיס אִיז עֶר תֵּיכֶף גִיהֵיילְט גִיוָוארִין.

אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען. אוּן הָאט גִינוּמֶען דֶעם פוּל פוּן אַלֶע וֶועגִין אוּן הָאט אִיטְלִיכְן פוּל בַּאזוּנְדֶער אַיין גֶעבּוּנְדְן אִין אַ בִּינְטְל. (דְהַיְינוּ דֶעם פוּל פוּן דֶעם וֶועג פוּן צַדִיקִים הָאט עֶר בַּאזוּנְדֶער אַיין גֶעבּוּנְדְן.

אוּן אַזוֹי דֶעם פוּל פוּן דִי אִיבְּרִיגֶע וֶועגִין הָאט עֶר אִיטְלִיכְן בַּאזוּנְדֶער פַּאר בּוּנְדְן. אוּן הָאט זִיךְ גִימַאכְט בִּינְטְלִיךְ פוּן דִי פוּלִין. אִין הָאט זֵיי מִיט זִיךְ מִיט גִינוּמֶען.

אוּן עֶר הָאט זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען צוּ דֶעם וַואלְד וָואס מֶען הָאט אִים דָארְט גִירַאבֶּעוֶועט. וְוִי עֶר אִיז אַהִין גִיקוּמֶען.

הָאט עֶר זִיךְ אוֹיס גִיקְלִיבְּן אֵיין הוֹיכְן בּוֹים. וָואס עֶר אִיז נָאנְט צוּ דֶעם וֶועג וָואס פוּן דָארְט גֵייעֶן אַרוֹיס דִי גַזְלָנִים רַאבִּיוֶוען. אוּן הָאט גִינוּמֶען דֶעם פוּל פוּן צַדִיקִים אוּן דֶעם פוּל פוּן מְשׁוּגָעִים.

אוּן הָאט זֵיי אִין אֵיינֶעם אוֹיס גִימִישְׁט. אוּן הָאט זֵיי פַאר שְׁפְּרֵייט אוֹיף דֶעם וֶועג. אוּן עֶר אִיז אַרוֹיף גִיגַאנְגֶען אוֹיף דֶעם בּוֹים אוּן הָאט זִיךְ דָארְט גִיזֶעצְט. עֶר זָאל זֶעהְן וָואס מִיט זֵיי וֶועט זִיךְ טָאהן.

הָאט עֶר גִיזֶעהְן וְוִי דִי גַזְלָנִים זֶענֶען אַרוֹיס גִיגַאנְגֶען. וָואס דֶער עֶלְצְטֶער גַזְלָן (הַנַ״ל) הָאט זֵיי אַרוֹיס גִישִׁיקְט רַבִּיוֶוען.

וְוִי דִי גַזְלָנִים זֶענִין גִיקוּמֶען אוֹיף דֶעם וֶועג תֵּיכֶף וְוִי זֵיי הָאבְּן אַ טְרֶעט גִיטָאן אוֹיף דֶעם פוּל. זֶענִין זֵיי גִיוָוארִין צַדִיקִים אוּן הָאבִּין אָן גִיהוֹיבִּין צוּ שְׁרַייעֶן אוֹיף זֵייעֶרֶע יָאר אוּן טֶעג. וָואס זֵיי הָאבִּין בִּיז אַהֶער גִירַאבִּיוֶועט אוּן הָאבְּן גִיהַרְגֶעט כַּמָה נְפָשׁוֹת.

נָאר עֶס אִיז דָאךְ אָבֶּער דָארְט גִיוֶוען גִימִישְׁט מִיט דֶעם פוּל פוּן מְשׁוּגָעִים זֶענֶען זֵיי גִיוָוארִין מְשׁוּגֶעגֶע צַדִיקִים. אוּן הָאבְּן זִיךְ אָן גִיהוֹיבּוּן צוּ קְרִיגְן אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערִין.

דֶער הָאט גִיזָאגְט. אִיבֶּער דִיר. הָאבִּין מִיר גִיהַרְגֶעט. אוּן דֶער הָאט גִיזָאגְט אִיבֶּער דִיר. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אַזוֹי צוּ קְרִיגְט. בִּיז זֵיי הָאבִּין זִיךְ אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע גִיהַרְגֶעט.

הָאט דֶער עֶלְצְטֶער גַזְלָן גִישִׁיקְט נָאךְ אַמָאל אַנְדֶערֶע גַזְלָנִים. אִיז אוֹיךְ אַזוֹי גִיוֶוען וְוִי פְרִיר. הָאבֶּען זֵיי זִיךְ אוֹיךְ גִיהַרְגֶעט אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע. אוּן אַזוֹי אִיז עֶטְלִיכֶע מָאל גִיוֶוען. בִּיז זֵיי זֶענֶען אַלֶע אוֹיס גִיהַרְגֶעט גִיוָוארִין.

בִּיז עֶר הָאט פַּאר שְׁטַאנֶען (דְהַיינוּ דֶער וָואס הָאט פְּרִיר קֵיין כֹּחַ נִיט גִיהַאט אוֹיף דִי פִּיס וָואס עֶר אִיז אַרוֹיף אוֹיף אֵיין בּוֹים) אַז עֶס אִיז שׁוֹין גָאר נִיט גִיבְּלִיבֶּען פוּן דִי גַזְלָנִים. נָאר עֶר אַלֵיין (דְהַיינוּ דֶער עֶלְצְטֶער גַזְלָן וָואס עֶר הָאט זֵיי אַלֶע אָן גִירֶעט כַּנַ»ל) מִיט נָאךְ אֵיינֶעם.

אִיז עֶר אַרָאפּ פוּן דֶעם בּוֹים אוּן הָאט אוֹיס גִיקֶערְט דֶעם פּוּל פוּן דֶעם וֶועג. אוּן הָאט פַּאר שְׁפְּרֵייט דֶעם פּוּל פוּן צַדִיקִים אַלֵיין. אוּן עֶר אִיז גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זִיךְ וִוידֶער גִיזֶעצְט אוֹיף דֶעם בּוֹים.

אוּן דֶער עֶלְצְטֶער גַזְלָן (וָואס עֶר הָאט עֶס אַלְץ גִישִׁיקְט זַיינֶע לַייט אוּן זֵיי הָאבִּין זִיךְ נִיט אוּם גִיקֶערְט) הָאט זִיךְ זֵייעֶר גִיוואוּנְדֶערְט. וָואס עֶר שִׁיקְט אַלְץ דִי גַזְלָנִים. אוּן קֵיינֶער קֶערְט זִיךְ נִיט אוּם. הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵּׁב גִיוֶוען אוּן אִיז אַלֵיין גִיגַאנְגֶען מִיט דֶעם אֵיינֶעם וָואס עֶר אִיז נָאךְ גִיבְּלִיבֶּען בַּיי אִים.

אוּן תֵּיכֶף וִוי עֶר אִיז גִיקוּמֶען אוֹיף דֶעם וֶועג. (וָואס דֶער הָאט דָארְט פַאְרשְׁפְּרֵייט דֶעם פּוּל פוּן צַדִיקִים אַלֵיין) אִיז עֶר גִיוָוארִין אַ צַדִיק. אוּן הָאט אָן גִיהוֹיבִּין צוּ שְׁרַייעֶן צוּם אַנְדֶערִין אוֹיף זַיינֶע יָאר אוּן טֶעג. וָואס עֶר הָאט גִיהַרְגֶעט אַזוֹי פִיל נְפָשׁוֹת אוּן הָאט אַזוֹי פִיל גִירַאבְּעוֶועט. אוּן הָאט גִירִיסְן קְבָרִים. אוּן הָאט תְּשׁוּבָה גִיטָאן. אוּן הָאט זֵייעֶר גְרוֹיס חֲרָטָה גִיהַאט.

וִוי עֶר הָאט גִיזֶעהְן (הַיינוּ דֶער וָואס אִיז גִיזֶעסִין אוֹיף דֶעם בּוֹים) אַז עֶר הָאט חַרְטָה אוּן טוּט זֵייעֶר תְּשׁוּבָה. אִיז עֶר אַרָאפּ פוּן דֶעם בּוֹים. וִוי דֶער גַזְלָן הָאט דֶער זֶעהְן אַ מֶענְשׁ.

הָאט עֶר אָן גִיהוֹיבִּין צוּ שְׁרַייעֶן אוֹיף זִיךְ. וֵוויי אִיז מִיר אַזוֹינְס אוּן אַזוֹינְס הָאבּ אִיךְ גִיטָאן. גִיוַואלְד גִיבּ מִיר אוֹיס אַ תְּשׁוּבָה. הָאט עֶר אִים גִיעֶנְטְפֶערְט קֶער מִיר אוּם דָאס קֶעסְטִיל. וָואס אִיר הָאט גִירַבִּיוֶועט בַּיי מִיר. וָוארִין בַּיי זֵיי אִיז גִיוֶוען פַארְשְׁרִיבְּן אוֹיף אִיטְלִיכֶער גְזֵילָה. וֶוען סֶע אִיז גִיגַזְלְט גִיוָוארִין.

אוּן בַּיי וֶועמִין מִיהָאט דָאס גִיגַזְלְט. הָאט עֶר אִים גִיזָאגְט. אִיךְ קֶער דִיר אוּם תֵּיכֶף. אִיךְ וֶועל דִיר שֶׁענְקֶען אֲפִילוּ אַלֶע אוֹצְרוֹת פוּן גְזֵילָה וָואס אִיךְ הָאבּ. אַבִּי גִיבּ מִיר אוֹיס אַ תְּשׁוּבָה.

הָאט עֶר אִים גִיזָאגְט. דַיין תְּשׁוּבָה אִיז נָאר. אַז דוּ זָאלְסְט גֵיין אִין שְׁטָאט אַרַיין אוּן זָאלְסְט שְׁרַייעֶן. אוּן זָאלְסְט מִתְוַדֶה זַיין אִיךְ בִּין דָאס וָואס אִיךְ הָאבּ דֶעמוּלְט אוֹיס גִירוּפְן (כַּנַ»ל) אוּן הָאבּ גִימַאכְט כַּמָה גַזְלָנִים. אוּן הָאבּ גִיהַרְגֶעט אוּן גִירַאבְּעוֶועט כַּמָה נְפָשׁוֹת.

אַדָאס אִיז דַיין תְּשׁוּבָה הָאט דֶער גַזְלָן אִים גִיגֶעבְּן אַלֶע אוֹצְרוֹת. אוּן אִיז מִיט אִים גִיגַאנְגֶען אִין שְׁטָאט אַרַיין. אוּן הָאט אַזוֹי גִיטָאן. הָאט מֶען דָארְט אִין דֶער שְׁטָאט גִיפַּסְקִי›ט. בַּאֲשֶׁר עֶר הָאט אוֹיס גִיהַרְגֶעט אַזוֹי פִיל נְפָשׁוֹת. עַל כֵּן זָאל מֶען אִים הֶענְגֶען. לְמַעַן יֵדְעוּ. כְּלוֹמַר כְּדֵי אַנְדֶערֶע זָאלִין זִיךְ אָפּ לֶערְנֶען.

"מִיט אַ פְּלאַטְשִׁיקְל קֶען מֶען צוּמָאל אַ הֶעכְט כַּאפְּן!"

ר' יִשְׂרָאֵל פוּן נֶעמִירָאוו אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען צוּ רֶבִּי'ן זִיךְ שׁוֹאֵל עֵצָה זַיין. הֱיוֹת אַז עֶר מוּטְשֶׁעט זִיךְ מִיט פַּרְנָסָה אוּן יֶעצְט הָאט זִיךְ אִים גֶעמַאכְט אַ פַּרְנָסָה אִין אַ גֶעוִויסֶע שְׁטָאט וואו עֶר קֶען מַאכְן פַיינֶע גֶעשֶׁעפְטְן אִיז עֶר גֶעקוּמֶען זִיךְ אַיינְבֶּעטְן אַז דֶער רֶבִּי זָאל צוּשְׁטִימֶען צוּ זַיין פְּלַאן טְרָאצְדֶעם וָואס דָארְט בּוּדְשֶׁעוֶועט אַ מִלְחָמָה. דִי סַכָּנָה אִיז טַאקֶע גְרוֹיס אָבֶּער עֶר אִיז זֵייעֶר גֶעעֶנְגְט מִיט פַּרְנָסָה וְוִיל עֶר פָּארְן אַהִין.

דֶער רֶבִּי הָאט גֶעהֶערְט זַיינֶע פַארְבָּארְגֶענֶע זַאכְן וָואס עֶר פְּלֶעגְט זִיךְ נִישְׁט עִקְשְׁנֶ'עֶן אוֹיף קַיין שׁוּם זַאךְ אָבֶּער פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאט עֶר דָא נִישְׁט גֶעוָואלְט מַסְכִּים זַיין אַז ר' יִשְׂרָאֵל זָאל פָּארְן. עֶר הָאט אִים גֶעזָאגְט אַז עֶר זָאל אָפְּמַאכְן בַּיי זִיךְ אִין הַארְצְן אַז יָא אוּן נֵיין זֶענֶען אַלֶץ אֵיינְס, אוּן דֶערְנָאךְ זָאל עֶר זָאגְן פִינְף קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים אוּן וֶועלְכֶע מַחֲשָׁבָה עֶס וֶועט אַרַיינְקוּמֶען אִין זַיין קָאפּ דִי עֶרְשְׁטֶע דָאס זָאל עֶר טוּן.

עֶר הָאט אַלֶץ גֶעטוּן וָואס דֶער רֶבִּי הָאט אִים גֶעהֵייסְן אוּן אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן אִיבֶּערְגֶעבְּן דִי רֶעזוּלְטַאטְן אַז עֶס אִיז אִים אַרַיינְגֶעקוּמֶען אִין מַחֲשָׁבָה יָא צוּ פָּארְן. דֶער רֶבִּי הָאט אָבֶּער גֶעוואוּסְט דֶעם אֱמֶת אַז בַּיים חָסִיד אִין הַארְצְן אִיז דֶער יָא גֶעוֶוען שְׁטַארְקֶער ווִי דֶער נֵיין. צוּלִיב זַיין תַּאֲווֹת מָמוֹן הָאט עֶר גֶעגְלוּסְט מִיטְן גַאנְצְן הַארְצְן צוּ פָּארְן אוֹיף דֶער רֵייזֶע. הָאט זִיךְ דֶער רֶבִּי אָנְגֶערוּפְן: "נָא, מִיט אַ פְּלַאטְשִׁיקְל קָאן מֶען אַמָאל אַ הֶעכְט כַּאפְּן!" (מִיט אַ קְלֵיין פִישׁ קֶען מֶען צוּמָאל כַּאפְּן אַ גְרוֹיסְן פִישׁ).

ר' יִשְׂרָאֵל הָאט נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען דֶעם רֶבִּי'נְס כַּוָּונָה. עֶר הָאט זִיךְ גֶעזֶעגְנְט אוּן זִיךְ אַרוֹיסְגֶעלָאזְט אִין וֶועג צוּ זַיינֶע גֶעשֶׁעפְטְן. דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעפִירְט אַז אַן עוֹשֶׁר הָאט אִים גֶעדִינְגֶען אַלְס אַן אַרְבֶּעטֶער. נָאךְ אַ שְׁטִיק צַייט הָאט זִיךְ אַנְטְוִויקְלְט אַ גוּטְן קֶשֶׁר צְווִישְׁן דִי צְוֵויי אוּן ר' יִשְׂרָאֵל הָאט אוֹיסְגֶענִיצְט דֶער גֶעלֶעגְנְהַייט צוּ מַשְׁפִּיעַ זַיין אוֹיפְן עוֹשֶׁר צוּם גוּטְן. יֶענֶער אִיז גֶעוֶוען אַ גֶעמֵיינֶער יוּנְג. עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט צוּרִיקְגֶעהַאלְטְן פוּן טוּן שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים. ר' יִשְׂרָאֵל הָאט גֶע'פּוֹעֶל'ט בַּיי אִים צוּ חַתּוּנָה הָאבְּן אוּן עֶר הָאט טַאקֶע גֶענוּמֶען אַן עֶרְלִיכֶע פְרוֹי מִיט וֶועמֶען עֶר הָאט אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַן פַיינֶע שְׁטוּב. עֶר אִיז יֶעדְן טָאג גֶעקוּמֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ צוּם דַאוֶונֶען. בִּיז אַ קוּרְצֶע צַייט אִיז עֶר גֶעוֶוען אַן אַנְדֶערֶער מֶענְטְשׁ, מַמָּשׁ נִישְׁט צוּם דֶערְקֶענֶען.

פְּלוּצְלִינְג הָאט זִיךְ ר' יִשְׂרָאֵל דֶערְמַאנְט אִין רֶבִּי'נְס גֶעזֶעגֶענוּנְגְ'ס ווֶערְטֶער, "מִיט אַ פְּלַאטְשִׁיקְל קָאן מֶען אַמָאל אַ הֶעכְט כַּאפְּן!" דוּרְךְ אִים, אַ קְלֵיין מֶענְטְשֶׁעלֶע אִיז אַרַיינְגֶעכַאפְּט גֶעוָוארְן אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר צוּ אִידִישְׁקַייט. אוּן וָואס מֵיינְט אִיר אִיז גֶעוֶוען דֶער עוֹשֶׁר'ס לֶעצְטֶער נָאמֶען? הֶעכְט!

:pe ____________

לאמיר זיך פארהערן

בחינה אויף סיפורי מעשיות
די דריטע מעשה - דער הינקעדיגער (3)

א. צו וועלכע וואלד איז ער נאכדעם געגאנגען?
- ❑ צו די וואלד וואס איז געווען נעבן איז
- ❑ צו די וואלד וואו מ'האט אים באראבעוועט
- ❑ צו די וואלד וואו די זון און לבנה קומען זיך צוזאם

ב. וועלכע שטויב האט ער אויסגעשפרייט אויף דעם וועג?
- ❑ די שטויב פון צדיקים
- ❑ די שטויב פון משוגעים
- ❑ביידע תשובות זענען ריכטיג

ג. וואס האט פאסירט צו די גזלנים וואס זענען געגאנגען אויף די שטויב ?
- ❑ זיי זענען געווארן צדיקים און האבן חרטה געהאט אויף דעם וואס זיי האבן גערויבט און געהרג'ט
- ❑ זיי האבן זיך געשריגן איינער אויפ'ן אנדערן צוליב דיר האבן מיר גע'הרג'עט
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ד. וויפיל גזלנים זענען איבערגעבליבן?
- ❑ אלע
- ❑ נאר צען
- ❑ דער עלצטער (גרעסטער) גזלן מיט נאך איינער

ה. וועלכע שטויב האט ער נאכדעם אויסגעשפרייט?
- ❑ די שטויב פון צדיקים
- ❑ די שטויב פון משוגעים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ו. וואס איז געווארן מיט דעם גרויסן גזלן ווען ער איז געגאנגען אויף די שטויב?
- ❑ ער איז געווארן א צדיק און חרטה געהאט אויף דעם וואס ער האט גערויבט און גע'הרג'עט
- ❑ ער האט געריסן קברים און תשובה געטון
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ז. וואס האט דער גזלן געזאגט צו דער וואס האט פריערט נישט געקענט גיין?
- ❑ ער האט אויף אים געשריגן אז צוליב אים האט ער גע'הרג'עט
- ❑ ער האט געווינטשן אים געזאגט צו אים
- ❑ ווי אז איך האב אזוי געטון, גיב מיר ארויס א תשובה

ח. וואס האט מען גע'פסק'נט אין שטאט אויף דעם גזלן?
- ❑ אז מ'זאל אים גאנץ טון, ווייל ער האט תשובה געטון
- ❑ אז מ'זאל אים איינשפארן אין תפיסה , למען ידעו
- ❑ אז מ'זאל אים הענגען, למען ידעו

נָאר דָאס זָאלְט אִיר זֶעהְן תָּמִיד צוּ טָאן. אָן צוּ טְרֶענְקֶען בֵּיימֶער - מיט פיל הצלחה

צוליב א טעכנישע סיבה איז די וואך נישט ארויף די שאלות אויף די טעלעפאן ליין, מיר בעטן אנטשולדיגונג, בעז"ה קומענדיגע וואך מיט א פרישקייט צום הייליגן רבי'נס מעשיות...

צו ענטפערן די בחינות און ארייגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72 646-585-3040

וֶוער אִיז שׁוּלְדִיג?

דִי וָואךְ גֵייעֶן מִיר נָאךְ דֶעם לַאנְגְן וֶועג פוּנֶעם חַגַר, זַיינֶע פִּיס זֶענֶען שׁוֹין אוֹיסְגֶעהַיילְט גֶעוָוארְן, בְּעֶצֶם אִיז עֶר שׁוֹין מֶער נִישְׁט קַיין חַגַר, מִיט דֶעם אַלֶעם, דִי הֵיילוּנְג פוּן זַיינֶע פִּיס אִיז נָאר גֶעוֶוען דֶער אָנְהֵייבּ. נָאךְ וָואס עֶר הָאט שׁוֹין בַּאקוּמֶען זַיין תִּיקוּן, אִיז עֶר גֶעגַאנְגֶען זוּכְן אַלֶעס וָואס עֶר הָאט פַארְלוֹירְן אוֹיפְן וֶועג, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִיז מַמְשִׁיךְ אִין דִי מַעֲשֶׂה: "אוּן עֶר הָאט זִיךְ מְיַשֵּׁב גֶעוֶוען - אוּן אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּם זֶעלְבְּן וַואלְד וואוּ מֶען הָאט אִים דָארְט בַּארוֹיבְּט".

אִין וַואלְד מִישְׁט עֶר אוֹיס דִי שְׁטוֹיבּ פוּן דִי צַדִּיקִים אִינְאֵיינֶעם מִיט דֶער שְׁטוֹיבּ פוּן דִי 'מְשׁוּגָעִים' וָואס עֶר הָאט אָנְגֶעזַאמְלְט, אוּן צֶעשְׁפְּרֵייט עֶס אַרוּם אוֹיף דֶער וֶועג וואוּ דִי גַּזְלָנִים גֵייעֶן אַרִיבֶּער. דַאן גֵייט עֶר אַרוֹיף אוֹיף אַ הוֹיכְן בּוֹים אוּן ווִיל זֶען וָואס וֶועט פַּאסִירְן, אוּן טַאקֶע, דִי גַּזְלָנִים קוּמֶען אוּן ווִי נָאר זֵיי טְרֶעטְן אוֹיף דִי שְׁטוֹיבּ, וֶוערְן זֵיי צַדִּיקִים, זֵיי הֵייבְּן אָן שְׁרַייעֶן אוּן חֲרָטָה הָאבְּן אוֹיף דֶעם וָואס זֵיי הָאבְּן גֶע'גַזְלְ'ט אוּן גֶע'הַרְגְ'ט מֶענְטְשׁ בִּיז אִיצְטֶער. אָבֶּער דָא הָאט פַּאסִירְט אַ מָאדְנֶע עֶרְשֵׁיינוּנְג, ווִיבַּאלְד אוֹיף דֶער וֶועג אִיז גֶעוֶוען גֶעמִישְׁט שְׁטוֹיבּ פוּן 'מְשֻׁגָּעִים' אוּן פוּן 'צַדִּיקִים', זֶענֶען זֵיי גֶעוָוארְן 'מְשׁוּגֶע'נֶע צַדִּיקִים'... זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן זִיךְ קְרִיגְן אֵיינֶער מִיטְן צְוֵוייטְן, דֶער הָאט גֶעזָאגְט: 'וֶועגְן דִיר הָאבְּן מִיר גֶע'גַזְלְ'ט, אוּן דֶער צְוֵוייטֶער זָאגְט: "דוּ בִּיסְט שׁוּלְדִיג אִין דִי גְזֵילָה," בִּיז זֵיי הָאבְּן זִיךְ אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן גֶע'הַרְגְ'ט.

צְווִישְׁן דִי קִינְדֶער אִין כִּתָּה ו' שְׁטַארְט אַרוֹיס אֶלְעָזָר ווִי אַן אַחְרָיוּת'דִיגֶער בַּאלִיבְּטֶער אִינְגְל. בַּיי דִי שִׁעוּרִים הֶערְט עֶר אוֹיס מִיט עֶרְנְסְטְקַייט, בַּיי הַפְסָקָה שְׁפִּילְט עֶר קָאגֶעלֶעךְ (טְשֵׁייכְן) מִיט הֲנָאָה אִינְאֵיינֶעם מִיט חֲבֵרִים. עֶר אִיז אַ מֻמְחֶה צוּ וַוארְפְן דִי קָאגֶעלֶעךְ הֶעכֶער אוּן הֶעכֶער, כַאפְּן אוֹיפְאֵיינְמָאל דִי קָאגֶעלֶעךְ, קַיין אֵיינְס זָאל נִישְׁט אַרָאפְּפַאלְן, אוּן גְלַייךְ וַוייטֶערְגֵיין צוּם קוּמֶענְדִיגְן שְׁפִּיל.

אִין פְרֵייטָאג זוּכְט אֶלְעָזָר דִי קָאגֶעלֶעךְ אִין זַיין טֶעשְׁל, אָבֶּער... ס'אִיז נֶעלָם אָדֶער חָלִילָה גֶע'גַנְבֶ'ט גֶעוָוארְן, עֶר אִיז זִיכֶער אַז עֶר הָאט עֶס גֶעבְּרֶענְגְט אִין חֶדֶר, זַיין צַעַר אוּן וֵוייטָאג הָאט זִיךְ גֶעשְׁטַארְקְט אַהֵיימְקוּמֶענְדִיג אָן דִי קָאגֶעלֶעךְ. אַלֶעמָאל פַאר אָבוֹת וּבָנִים שְׁפִּילְט עֶר מִיט זַיינֶע חֲבֵרִים, אוּן יֶעצְט, וואוּ אִיז עֶס נֶעלָם גֶעוָוארְן? וֶוער וֵוייסְט...

זוּנְטָאג אִינְדֶערְפְרִי הָאט עֶר ווִידֶער אַרוּמְגֶעזוּכְט אִין אַלֶע עֶקְן פוּן דֶער כִּתָּה אָבֶּער עֶר טְרֶעפְט נִישְׁט אֲפִילוּ אֵיינֶע. צַייט פוּן הַפְסָקָה אִיז אָנְגֶעקוּמֶען. פוּנְדֶערְוַוייטְנְס זֶעט עֶר אַבְרָהָמֶ'לֶע אוּן יִצְחָק שְׁפִּילְן אוֹיף דֶער עֶרְד, עֶר גֵייט צוּ נֶענְטֶער אוּן וָואס זֶעעֶן זַיינֶע אוֹיגְן?! נִישְׁט מֶער נִישְׁט וֵוינִיגֶער זַיינֶע שְׁוַוארְצֶע קָאגֶעלֶעךְ. יָא יָא דָאס אִיז זַיינֶע,

המשך אויף זייט 7